

Konference České evaluační společnosti 2018

Rozvoj v evaluacích, evaluace v rozvoji

Program konference

Datum: 11. - 12. 6. 2018

Místo: Fakulta tropického zemědělství České zemědělské univerzity, Kamýcká 129, 165 00 Praha 6 - Suchdol

Evaluace v České republice se v posledních letech dynamicky rozvíjejí. Stále více požadavků na evaluace se objevuje v oblasti Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) na projektové úrovni, kde se k tématu dostávají noví a do značné míry nezkušení aktéři. v neziskovém sektoru rezonuje slovo impact a stále více donorů i neziskových organizací si uvědomuje důležitost schopnosti prokázat dopady svých činností a probíhají zde koncepční diskuze o uchopení sledování dopadu – vyкроčí neziskový sektor po stopách veřejného sektoru a zopakuje jeho chyby, nebo se poučí z chyb jiných a přeskočí některé slepé uličky? v oblasti zahraniční rozvojové spolupráce patří rozvoj národních kapacit pro monitoring a evaluace a podpora partnerství napříč sektory a vzájemného sdílení a učení se mezi závazky Globálního partnerství pro efektivní rozvojovou spolupráci. Zvyšování důrazu na výsledky a na posílení role evaluací v celém systému zahraniční rozvojové spolupráce (při rozhodování o projektech a programech, při testování strategií a inovací a při posilování kultury učení se ze zkušeností) je doporučeno také zprávou Peer-review české rozvojové spolupráce ze strany OECD DAC.

Evaluační kapacity v rámci ČR využitelné pro skutečně užitečnou zpětnou vazbu jsou limitovány obecným stupněm rozvoje evaluační kultury v ČR a velikostí evaluační komunity. Poptávka je veliká a je zřejmá potřeba kvalitativního i kvantitativního rozvoje české evaluační komunity.

Podtitul letošní konference zní „Rozvoj v evaluacích, evaluace v rozvoji.“

11. 6. 2018 - Doprovodné workshopy

13:45 – 14:00 Registrace

14:00 – 17:30 Teorie změny (provází Daniel Svoboda)

*občerstvení bude cca v polovině workshopu

Logický rámec neboli „logframe“ je povinnou součástí projektů již řadu let (v zahraničí začal být používán po roce 1970). Jeho původním účelem byla podpora participativního a inkluzivního plánování a flexibilního řízení dané intervence. v praxi se však stává byrokratickým požadavkem na „vyplnění“ matice logického rámce, která je následně využívána (pokud vůbec využívána je) hlavně jako nástroj kontroly ze strany donorů, bez ohledu na aktuální vývoj situace či na odpovědnost vůči cílovým skupinám.

Workshop se zaměří na silné a slabé stránky používaných matic logického rámce ve srovnání s přístupy využívajícími tzv. teorii změny. Na praktických příkladech budou mít účastníci možnost zhodnotit a porovnat oba přístupy.

14:00 – 17:30 Process tracing (provází Vladimír Kváča)

*občerstvení bude cca v polovině workshopu

Workshop představuje úvod do metody process-tracing, jedné z typických metod z oblasti evaluace vedené teorií (theory-based impact evaluation). Process-tracing umožňuje na úrovni jednopřípadové studie (n=1) zkoumat kauzalitu intervence a jejích výsledků. Uvítáme, pokud si účastníci předem připraví teorii změny nějaké intervence. Na workshopu pak na příkladech účastníků projdeme klíčové kroky process-tracingu, od formulace kauzálního mechanismu, přes odhad apriorních pravděpodobností existence jednotlivých dílčích částí mechanismu a přípravu testů až po vysvětlení bayesovské logiky, o kterou se process-tracing opírá. Workshop vychází jak z klasické učebnice process-tracingu od dvojice Beach a Pedersen, tak z praktických zkušeností průvodce při aplikaci této metodu u projektů z oblasti sociálních inovací.

14:00 – 17:30 Dotazníkové šetření v evaluaci (provází Martin Nekola)

*občerstvení bude cca v polovině workshopu

Dotazník jako tradiční nástroj sociálně-vědního výzkumu bezesporu patří do základní metodologické výbavy evaluátora. Rozvoj moderních informačních technologií usnadnil a výrazně zlevnil provádění výběrových šetření a ta jsou tak stále častěji uplatňována i v evaluacích, včetně intervencí menšího rozsahu. To však s sebou přináší řadu úskalí a rozšíření špatné praxe v podobě nepromyšleného výběru populace, špatně formulovaných otázek a celkového přesycení terénu vedoucí k neochotě respondentů účastnit se takových šetření.

Cílem workshopu je prezentovat možnosti využití výběrových šetření v evaluačním výzkumu se zaměřením na praktické otázky tvorby dotazníku a využití informačních technologií. Účastníci se seznámí s jednotlivými kroky výběrového šetření od stanovení výzkumného problému, přes předvýzkum až po přípravu výzkumného designu. Prakticky se zaměříme na způsob výběru respondentů (sampling), operacionalizaci proměnných a formulaci otázek dotazníku.

12. 6. 2018 – Hlavní konferenční den

8:30 – 9:00 Registrace

9:00 – 10:00 Ranní plénum (Moderuje Martin Pělucha)

9:00 – 9:10 Přivítání účastníků konference

9:10 – 9:20 Vystoupení spolupořadatele konference – děkana Fakulty Tropického zemědělství České zemědělské univerzity Jana Banouta

9:20 – 9:30 Vystoupení zástupkyně Ministerstva zahraničních věcí ČR k tématu evaluace zahraniční rozvojové spolupráce Hany Volné

9:30 – 9:50 Úvodní příspěvek prezidenta ČES Vladimíra Kváči – „Dlouhá cesta k dopadu“

9:50 – 10:15 Diskuze

10:15 – 10:45 Dopolední přestávka na kávu

10:45 – 12:15 BLOK I (Evaluace v rozvoji – metodologický vývoj evaluací)

Moderuje Martin Pělucha

- **Randomizovaný kontrolní experiment „Bydlení především“ pro rodiny s dětmi ve městě Brně: Výsledky po šesti měsících** (Štěpán Ripka, Petr Kubala - Ostravská univerzita)
- **Experiment v evaluaci: zlatý standard nebo škodlivý mýtus?** (Martin Nekola – Fakulta sociálních věd UK)

10:45 – 12:15 BLOK II (Rozvoj v evaluacích – evaluace z oblasti zahraniční rozvojové spolupráce)

Moderuje Daniel Svoboda

- **ASK Asia** (Petra Chaloupková, Česká zemědělská univerzita)
- **Hodnocení ochrany klimatu v projektech ZRS: přehled prvního čtvrtstoletí a výzva do budoucnosti** (Susan Legro, nezávislá evaluátorka)
- **Sustained and Emerging Impacts Evaluations** (Jinda Čekan, ValuingVoices)

12:15 – 13:30 Oběd

13:30 – 15:00 BLOK III (**Rozvoj v evaluacích - evaluace z oblasti evropských fondů**)

Moderuje Martin Nekola

- **Využití konceptu behaviorální adicionality pro hodnocení programů na podporu podnikání** (Vladislav Čadil, Technologické centrum AV ČR)
- **Ex-post evaluace 2007 – 13, podnikový výzkum a data** (Martin Hruška, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR)
- **Ex-post hodnotenie NSRR 2007 – 13** (Dagmar Gombitová Slovenská evaluačná spoločnosť o.z., Slovensko)

13:30 – 15:00 BLOK IV (**Evaluace rozvíjející – vliv evaluací na neziskový sektor**)

Moderuje Vladimír Kváča

- **Podpora evaluací v NNO v rámci OPZ a sociálních inovací – lessons learned** (Iva Kovandová, Veronika Pavlovská – Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR)
- **Města a inkluzivní strategie** (Marie Jelínková, CESES FSV UK)
- **Outcome mapping v projektu Šance pro rozvoj II** (Markéta Nekolová, evaluuj.cz)
- **Nastavení evaluace projektu zavádění sociálních inovací - Cochemský model v ČR** (Petr Fanta, Viktor Květoň, IREAS)

15:00 – 15:30 Odpolední přestávka na kávu

15:30 – 17:00 Odpolední plénium (Moderuje Lucie Jungwiertová)

15:30 – 16:00 Soutěž evaluačních týmů (Jana Menšíková, Viktor Květoň)

- presentace soutěže
- představení vítězného projektu

16:00 – 16:30 Závěrečné shrnutí

Moderátoři bloků: Shrnutí jednotlivých bloků

16:30 – 17:00 Závěrečná diskuse a ukončení Konference

Od 17:00 proběhne Kongres České evaluační konference (pouze pro členy ČES).

Medailonky vystupujících a abstrakty jednotlivých příspěvků 10:45 – 12:15 BLOK I (Evaluace v rozvoji – metodologický vývoj evaluací)

Blok moderuje Martin Pělucha

Vystudoval na Vysoké škole ekonomické v Praze, kde v roce 2009 dokončil i doktorát v oboru Regionalistika – Veřejná správa. v roce 2015 byl na základě úspěšného habilitačního řízení v oboru regionální a správní vědy na VŠE Praha, Národohospodářské fakultě, jmenován docentem. Kromě VŠE-NF působí také ve společnosti IREAS, kde se odborně dlouhodobě věnuje hodnocení veřejných výdajových programů politiky soudržnosti EU a politiky rozvoje venkova.

Randomizovaný kontrolní experiment „Bydlení především“ pro rodiny s dětmi ve městě Brně: Výsledky po šesti měsících

Bezdomovectví rodin je v České republice rychle rostoucím problémem: více než 6 000 rodin bylo v roce 2015 bez domova a vzhledem k nedávným škrtům v příspěvcích na bydlení a neexistenci zákona o sociálním bydlení se situace dále zhoršuje. Město Brno se ovšem rozhodlo tento trend zvrátit a postupně ukončit bezdomovectví rodin na svém území.

V průběhu registračního týdne v roce 2016 bylo sečteno 421 rodin bez domova. Dvě třetiny z nich byly svobodnými matkami, dvě třetiny Romové. Většina rodin žila v soukromých ubytovnách a azylových domech, menší podíl poté v extrémně přeplněných domácnostech.

Pilotní projekt byl navržen tak, aby ověřil, zda bydlení může být použito k ukončení bezdomovectví. Ze všech sečtených bylo proto náhodně vylosováno padesát rodin, kterým bylo nabídnuto bydlení a sociální asistence po nastěhování (na základě metodiky HVO Querido Discus). Do městských bytů se padesátka rodin přestěhovala mezi zářím 2016 a červnem 2017. Každá rodina má dvanáctiměsíční smlouvu přímo s městem a když požádá o prodloužení, musí prokázat, že nedluží na nájemném ani neporušují významným způsobem nájemní smlouvu. Na začátku byla očekávána míra udržení bydlení na úrovni 80 %, která byla v březnu 2018 naplněna. Dvě rodiny projekt opustily a osm rodin se přestěhovalo před méně než 12 měsíci.

Projekt je doprovázen randomizovaným kontrolním experimentem, který měří dopad bydlení a služeb na blahobyt rodin, sociální integraci a školní výsledky dětí. Hlavním očekávaným dopadem bylo: zlepšení fyzického a duševního zdraví rodičů i dětí; zvýšená ekonomická stabilita rodin; zlepšení kvality života; lepší sociální integrace rodin, sjednocení rodin s dětmi z ústavní péče a prevence institucionalizace dětí; zlepšení školní docházky dětí;

Navrhovaný příspěvek bude diskutovat jak metodologii a obecné souvislosti výzkumu, tak primární a sekundární výsledky experimentu po šesti měsících.

Štěpán Ripka, Petr Kubala - Ostravská univerzita

Experiment v evaluaci: zlatý standard nebo škodlivý mýtus?

Experimentální design patří do výbavy sociálních vědců a evaluátorů již více jak 100 let. Jeho rozmach v oblasti evaluací sociálních programů (alespoň v USA) přišel v 60. letech minulého století a je spojen především se jmény D. Campbella, J. Stanleyho, W. Shadisha a T. Cooka. Tito autoři navrhli celou řadu experimentálních a kvazi-experimentálních výzkumných designů, které byly uplatňovány při evaluacích intervencí v oblastech sociální politiky, bytové politiky, politiky trhu práce a dalších. Podobný rozmach zažily experimenty i v oblasti medicíny, kde jsou spojovány s medicínou založenou na důkazech (evidence-based medicine). Ta je vystavěna podle hierarchie důkazů, kde nejvýše se na pomyslné pyramidě nachází randomizované experimenty s kontrolní skupinou (randomized control trial – RCT), resp. meta-analýzy těchto experimentů. Na EBM navázalo hnutí prosazující na důkazech založenou veřejnou

politiku (evidence-based policy). Ta by měla být založena na experimentálním ověřování veřejněpolitických opatření a následným zaváděním toho, co opravdu funguje (na rozdíl od ideologického prosazování toho, co je levicové/pravicové apod.).

Jakkoliv jsou tyto myšlenky na první pohled přitažlivé a experiment bezpochyby představuje velmi elegantní a robustní evaluační nástroj, přináší s sebou celou řadu problémů. Nekritický důraz na experimenty jako zlatý standard, tj. jako nejlepší způsob ověření účinnosti intervence, ve svém důsledku:

- diskredituje ostatní evaluační designy;
- podvazuje inovační přístupy;
- omezuje možnosti financování některých oblastí intervence;
- vede k požadování (kvazi)experimentálních designů i tam, kde nejsou vhodné; a
- obecně k jistému rozčarování a nevyužívání získaných poznatků

Účelem příspěvku je proto kritická reflexe experimentů a jejich aplikace v oblasti sociálních intervencí. Díky ní by měl být evaluátor schopen vyhodnotit vhodnost nasazení experimentu, popř. podat přesvědčivé důvody pro využití alternativních evaluačních designů a metod (např. při komunikaci s řídicím orgánem, zadavatelem evaluace apod.). Míří tak nejen na samotné evaluátory, kteří by měli být opatrní v tom, jak experimenty/CIE označují, ale také na osoby zodpovědné za financování a administraci intervencí z veřejného, ale i soukromého sektoru (např. nadace). Právě oni si často neuvědomují dilemata a omezení, která jsou spojena s experimenty a CIE obecně, a vyžadují pro evaluaci podpořených projektů to „nejlepší“, tj. zlatý standard.

Martin Nekola

Výzkumník a pedagog na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy (FSV UK). Dlouhodobě se zabývá problematikou metodologie sociálních věd se zaměřením na metody policy analysis a evaluaci veřejných politik a programů. Publikoval řadu odborných článků a knih v oblasti metodologie, evaluace a veřejné politiky. Podílel se na přípravě několika metodik pro organizace veřejné správy. Od roku 2009 je garantem kurzu Evaluace veřejných politik a programů na FSV UK, školí pracovníky veřejné správy v evaluačních metodách. Působí také jako analytik pro různé organizace soukromého i veřejného sektoru v oblasti analýzy, tvorby a evaluace veřejných politik (např. RAND Europe, EUROFOUND, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR aj.). Od roku 2013 je členem České evaluační společnosti, kde nyní působí jako člen správní rady. Od roku 2016 působí jako člen vědecké rady projektu Pilotní testování rychlého zabydlení rodin s dětmi (Rapid Re-housing) v Brně. Spoluzaložil portál evaluuj.cz, jehož cílem je zlepšovat povědomí o evaluaci, poskytovat prostor pro inspiraci, sdílení evaluační praxe a rozvoj evaluační kultury v ČR.

10:45 – 12:15 BLOK II (Rozvoj v evaluacích – evaluace z oblasti zahraniční rozvojové spolupráce)

Blok moderuje Daniel Svoboda

Je předseda zapsaného spolku Development Worldwide, z.s. a pracuje také jako nezávislý konzultant, lektor a evaluátor. Specializuje se na problematiku ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje a na management a evaluace rozvojových projektů. Je aktivně zapojen do mezinárodních procesů zaměřených na efektivnost rozvoje. Je členem České evaluační společnosti, Evropské evaluační společnosti a globální evaluační asociace IDEAS – International Development Evaluation Association (v letech 2009 až 2012 byl jejím Vice-Presidentem). Jako člen Správní rady a pracovní skupiny „Efektivnost“ zastupuje národní platformu FoRS v pracovních strukturách evropské konfederace neziskových rozvojových a humanitárních organizací CONCORD a globální platformy CPDE – CSO Partnership for Development Effectiveness. Od roku 2009 pracuje pro Evropskou komisi v rámci konsorcia

NEEMO jako externí monitor projektů environmentálního programu LIFE v České republice a na Slovensku. Od roku 2007 je koordinátorem a facilitátorem letní evaluační školy EPDET – European Program for Development Evaluation Training. Od roku 2011 je členem pracovní skupiny „Evaluace“ Rady pro zahraniční rozvojovou spolupráci a od roku 2014 členem referenční skupiny pro evaluace Ministerstva zahraničních věcí.

ASK Asia

Záměrem projektu Erasmus Mundus „ASK Asia“ byla evaluace uplatnění absolventů evropských studijních programů na pracovním trhu v Asii. Cílem výzkumu bylo zjistit, jaké jsou specifické schopnosti a dovednosti, které těmto absolventům poskytují komparativní výhodu při plnění očekávání jejich zaměstnavatelů. Sběr dat probíhal formou dotazníkového šetření mezi absolventy, strukturovanými rozhovory s jejich zaměstnavateli a řízenými diskuzemi mezi oběma skupinami. Cílovou skupinou byli absolventi ze šesti zemí v Asii (Kambodža, Čína, Indonésie, Mongolsko, Thajsko a Vietnam), kteří studovali na evropských univerzitách v oboru zemědělství a poté se vrátili zpět do Asie. Výsledky evaluace poskytly doporučení především pro evropské a asijské univerzity, jaké jsou komparativní výhody pro studenty při studiu v zahraničí a jakým způsobem je možné lépe zohlednit specifické aspekty potřebné pro asijský trh práce.

Petra Chaloupková, Česká zemědělská univerzita

Působí na Fakultě Tropického Zemědělství jako proděkanka pro mezinárodní vztahy a jako akademický pracovník na katedře Ekonomiky a rozvoje. Má zkušenosti s vedením či realizací 10 rozvojových projektů v Angole, Moldávii, Vietnamu a Kambodži a s koordinací čtyřech evropských projektů zaměřených na rozvoj vysokoškolského vzdělávání a mobilitu studentů a pedagogů mezi univerzitami z EU a jihovýchodní Asie. v oblasti výzkumu a výuky se zaměřuje na marketing a management zemědělských produktů (chování spotřebitelů) a evaluace a monitoring vzdělávacích projektů.

Hodnocení ochrany klimatu v projektech ZRS: přehled prvního čtvrtstoletí a výzva do budoucnosti

Hodnocení ochrany klimatu v projektech je relativně nové a dynamické pole v oblasti hodnocení projektů ZRS a navrhovaná prezentace je zaměřená na praktickou evaluaci projektů ZRS a manažery portfolií v rozvojových agenturách. Příspěvek se dělí do tří částí. v první části se popisují otázky kolem evaluace projektů pro snížení emisí skleníkových plynů a pro adaptaci ke změně klimatu v rozvojových zemích od ratifikace Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu v roce 1992 až do současnosti. Vysvětluje se vliv globální politiky a finančních mechanismů na rozsah a priority v evaluacích “klimatických” projektů a stručně se popisují přední metodologické postupy, které vznikly na základě následujícího dialogu. Druhá část představuje hlavní poučení z předchozích evaluací, obzvláště debaty o výchozích předpokladech, definicích, a vedlejších dopadech. Poslední část popisuje současné prostředí ve vztahu k vzniku Cílů udržitelného rozvoje a Pařížské dohody a prezentuje SWOT analýzu ohledně evaluace klimatického financování do budoucnosti. V závěru se představuje několik bodů o potenciálním přínosu evaluátorů tradičních projektů ZRS do hodnocení “klimatických” projektů a jak se z druhé strany dá integrovat ochranu klimatu do jiných projektů ZRS.

Susan Legro, nezávislá evaluátorka

Pracuje jako nezávislá konzultantka se zaměřením na formulaci a hodnocení projektů, které dostávají financování z Globálního ekologického fondu a jiných klimatických fondů. Má dlouholeté zkušenosti s projekty na snížení emisí skleníkových plynů. v letech 1999–2003 pracovala jako regionální koordinátorka pro udržitelnou energii a změnu klimatu pro Rozvojový program OSN v regionálním středisku pro Evropu a SNS. Pracuje převážně v jihovýchodní Evropě, v Zakavkazsku a ve Střední Asii a je členkou Evropské evaluační společnosti.

Sustained and Emerging Impacts Evaluations

Udržitelnost a dopad jsou touhou mnoha dárců a neziskových organizací. Zatímco 'impact' je široce používaný termín, často prostě synonymem pro výsledky, při hodnocení je lepší dlouhodobou horní částí logického rámce, kterou chceme dosáhnout. Málokdo skutečně vyhodnotí trvalé výsledky po ukončení projektů. Společnost Valuing Voices se již 5 let soustředí na tento druh 'ex-post' projektového výzkumu a její zakladatelka Jindra Čekan/ová předloží řadu výsledků z globálních projektů rozvojové pomoci a prozkoumá nový metrický emerging (objevující) impacts. Těší se na diskusi.

Jinda Čekan/ová, ValuingVoices

Nezávislá konzultantka, která se zaměřuje na hodnocení udržitelnosti post-projektových výsledků a dopadů. Má dlouholeté zkušenosti v oblasti mezinárodního rozvoje a používá participativní metody, jako: „Rapid Rural Appraisal a Appreciative Inquiry“ a založila nové evaluační téma o udržitelnosti „Sustained and Emerging Impacts Evaluations“. Pracovala v 26 zemích v Africe, Latinské Americe, Evropě a je členkou České evaluační společnosti, Evropské a Americké evaluační asociace. Je rovněž členkou vedení 4 neziskových organizací v Keni, Sierra Leone, Nigérii a Spojených státech. Více na: <http://valuingvoices.com/>.

13:30 – 15:00 BLOK III (Rozvoj v evaluacích - evaluace z oblasti evropských fondů)

Blok moderuje Martin Nekola

Výzkumník a pedagog na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy (FSV UK). Dlouhodobě se zabývá problematikou metodologie sociálních věd se zaměřením na metody policy analysis a evaluaci veřejných politik a programů. Publikoval řadu odborných článků a knih v oblasti metodologie, evaluace a veřejné politiky. Podílel se na přípravě několika metodik pro organizace veřejné správy. Od roku 2009 je garantem kurzu Evaluace veřejných politik a programů na FSV UK, školí pracovníky veřejné správy v evaluačních metodách. Působí také jako analytik pro různé organizace soukromého i veřejného sektoru v oblasti analýzy, tvorby a evaluace veřejných politik (např. RAND Europe, EUROFOUND, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR aj.). Od roku 2013 je členem České evaluační společnosti, kde nyní působí jako člen správní rady. Od roku 2016 působí jako člen vědecké rady projektu Pilotní testování rychlého zabydlení rodin s dětmi (Rapid Re-housing) v Brně. Spoluzaložil portál evaluuuj.cz, jehož cílem je zlepšovat povědomí o evaluaci, poskytovat prostor pro inspiraci, sdílení evaluační praxe a rozvoj evaluační kultury v ČR.

Využití konceptu behaviorální adicionality pro hodnocení programů na podporu podnikání

Cílem příspěvku je představit koncept behaviorální adicionality jako možný koncept pro hodnocení dopadů programů na podporu podnikání. Dopady obvykle bývají hodnoceny na základě konceptů adicionality vstupů či adicionality výstupů. Adicionality vstupů zjišťuje, zda získaná podpora iniciovala další vstupy na straně příjemce, zatímco adicionality výstupů se zabývá měřitelnými výstupy vzniklými v důsledku podpořeného projektu. Oproti těmto konceptům behaviorální adicionalita vysvětluje a hodnotí změny v chování firem, které byly vyvolány podporou z veřejných zdrojů. Tyto změny mohou nastat např. v oblasti získávání znalostí, lidských zdrojů, kapitálových investic, tržní pozice, výroby a poskytování služeb, firemní strategie, způsobu řízení či zodpovědnosti vůči trvale udržitelnému rozvoji. Koncept behaviorální adicionality klade důraz na dlouhodobý charakter změn v chování podpořených firem. Nesleduje plnění cílů programu zaštitěné kvantitativnímu ukazateli, ale skutečné změny v chování firem a firemních procesích. Na podpořené subjekty nenahlíží jako na „black box“, místo toho sleduje procesy, kterými se ve firmách ze vstupů stávají výstupy. Těmto změnám může být lépe připsán skutečný

vliv podpory než v případě firemních výstupů např. v podobě jejich ekonomických výsledků, které mohou být ovlivněny řadou externích vlivů. Příspěvek ukáže využití konceptu při hodnocení programu TIP, kterým MPO podporovalo podnikový výzkum a vývoj, a to včetně výsledků hodnocení behaviorální adicionality. Dále navrhne možné využití konceptu pro hodnocení jednotlivých relevantních programů v rámci OP PIK včetně vhodných metod a datových zdrojů.

Vladislav Čadil, Technologické centrum AV ČR

Vladislav Čadil se specializuje na problematiku evaluací politik a programů výzkumu, vývoje a inovací a na regionální dimenzi inovačních procesů. Této problematice se věnoval v řadě zahraničních i národních a projektů, jejichž výsledky byly využity při reformě systému výzkumu, vývoje a inovací, zaměřením operačních programů či nastavení systému pro transfer znalostí. Vystudoval doktorské studium v oboru regionální a politická geografie na Přírodovědecké fakultě UK v Praze. Před příchodem do TC v září 2005 pracoval na Krajském úřadu Středočeského kraje, kde se podílel na přípravě kraje na vstup do EU a využívání prostředků strukturálních fondů.

Ex-post evaluace 2007 – 13, podnikový výzkum a data

Příspěvek se bude věnovat aktuálně realizované ex-post evaluaci programového období 2007–2013. Ex-post evaluace je výsledková / dopadová evaluace, která je zaměřena na vyhodnocení výsledků a přínosů kohezní politiky v České republice v programovém období 2007–2013. Cílem evaluace je posoudit, zda bylo prostřednictvím podpořených intervencí skutečně dosaženo plánovaných výsledků. Evaluace se věnuje nastavení a funkčnosti teorie změny jak na úrovni programu, tak zejména na úrovni jednotlivých vybraných témat. Vhodné typy evaluačních metod přitom mají ověřit její správné nastavení. Bude představen výběr témat pro hodnocení a kritéria výběru. Příspěvek ukáže přístup k hodnocení, zvolené metody a cíle hodnocení.

Zároveň bude detailněji představen přístup k hodnocení v oblasti podnikového výzkumu, vývoje a inovací. Tato evaluace se týká především programů podpory Potenciál a Prosperita, financovaných z OP PI. Za pomoci metod kontrafaktuální evaluace jsou zde porovnávány jednotlivé charakteristiky podpořených a nepodpořených firem. Kromě toho jsou v rámci terénního šetření zjišťovány další informace, např. o fungování podnikatelských inkubátorů a (ne)inkubovaných firem.

V závěrečné části se příspěvek dotkne problematiky získávání dat potřebných pro takový typ evaluace, jejich (ne)dostupnosti u (ne)komerčních poskytovatelů.

Martin Hruška, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

Vystudoval Sociální geografii a regionální rozvoj na Přírodovědecké fakultě UK v Praze. Evaluačně / analyticky prošel několika různými rolí, hodnotil veřejné politiky v akademické roli, působil v soukromé evaluační společnosti i v roli zpracovatele / zadavatele evaluací ve státní správě. v současné chvíli působí jako evaluátor na MMR-NOK, kromě ex-post evaluace minulého programového období se pracovně zabývá mj. podporou výzkumu v Česku z ESIF.

Ex-post hodnotenie NSRR 2007 - 2013

Účelom hodnotenia bolo identifikovať, analyzovať a kde je to možné, kvantifikovať dopady/efekty podpory v rámci všetkých strategických priorit štrukturálnych fondov a kohézneho fondu. Realizácia hodnotenia prebiehala v dvoch fázach. Prvá fáza - Tematická a územná koncentráciu zdrojov analyzovala faktografické informácie o NSRR čerpané z ITMS v geografickom a tematickom členení. Druhá fáza - Komplexná analýza vybraných tematických oblastí pozostávala zo štyroch tematických hodnotení. Témy hodnotení boli identifikované na základe údajov zozbieraných v prvej fáze. Hodnotenie socio-ekonomických dopadov dopravnej infraštruktúry – diaľnic napojených na medzinárodnú sieť TEN-T využilo tri kvantitatívne metódy, ktoré boli doplnené

kvalitativními nástroji. Regresná analýza bola využitá ako hlavný nástroj v hodnotení opatrení aktívnej politiky trhu práce. Prevažne kvalitatívne metódy na zber a analýzu údajov využilo hodnotenie projektu budovania environmentálnej infraštruktúry (voda, kanál) ako aj hodnotenie vybudovanej výskumnej infraštruktúry. Výsledky hodnotenia by mali slúžiť predovšetkým pri tvorbe budúcich stratégií.

Dagmar Gombitová, Slovenská evaluačná spoločnosť o.z., Slovensko

Pracuje ako konzultantka v oblasti monitorovania a hodnotenia projektov, programov a politik. Sú to najmä hodnotenia EÚ financovaných intervencií ale aj intervencií rozvojovej pomoci v rámci bilaterálnej pomoci, či podpory financovanej medzinárodnými donormi v rôznych oblastiach. Venuje sa aj školiacim a tréningovým aktivitám v oblasti monitorovania a evaluácie a externe prednášala na Ústave verejnej politiky, Fakulty sociálnych a ekonomických vied UK. Iniciovala vznik Slovenskej evaluačnej spoločnosti, je členkou Európskej evaluačnej spoločnosti a členkou IDEAS (International Development Evaluation Association).

13:30 – 15:00 BLOK IV (Evaluace rozvíjející – vliv evaluací na neziskový sektor)

Blok moderuje Vladimír Kváča

Prezident České evaluační společnosti pro rok 2018. Pedagogicky působí na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy a má dlouholetou praxi z oblasti Evropských strukturálních a investičních fondů. Zde mimo jiné působil na pozicích ředitele odboru Dohody o partnerství, evaluací a strategií či ředitele Řídícího orgánu Operačního programu Technická pomoc na Ministerstvu pro místní rozvoj, případně vrchního ředitele Sekce fondů EU či vedoucího evaluačního týmu ESF na Ministerstvu práce a sociálních věcí. Dlouhodobě se zabývá evaluacemi intervencí financovaných z evropských fondů, přestože má kořeny v oblasti rozvojové spolupráce. Snaží se budovat evaluační kapacity na straně veřejné správy, příležitostně lektoruje (EIPA, Summer School on Counterfactual Impact Evaluation, European Academy v Berlíně). Působí jako expert v rámci evropské sítě ESF Public Administration and Governance network. Je členem redakční rady časopisu Evaluační teorie a praxe.

Podpora evaluací v NNO v rámci OPZ a sociálních inovací – lessons learnt

Diskuse okolo evaluací, vyhodnocování činnosti a sledování dopadu je v posledních letech silnější a silnější. Sami se tématem evaluací dlouhodobě zabýváme a cítíme, že kromě diskuse existuje poptávka ze strany NNO po návodech, radách a učení se.

Od roku 2015 jsme vytvořili 4 výzvy k předkládání žádostí o podporu z Operačního programu Zaměstnanost, které, ať už přímo či nepřímo, podporovali a rozvíjeli evaluace a evaluační kulturu v neziskovém sektoru. Postupně jsem se zaměřili na budování kapacit a profesionality NNO (výzva 031), evaluaci konkrétních sociálních inovací v rámci projektů (výzvy 024 a 082) a investice do impaktu (výzva 124).

V příspěvku se zaměříme na shrnutí našich dosavadních zkušeností s podporou evaluací v neziskovém sektoru a pozorování proměn u jednotlivých neziskových organizací. Vycházíme z vlastních zkušeností při tvorbě výzev, zpětné vazby našich příjemců a zjištění z evaluací projektů, evaluace prioritní osy Sociální evaluace a mezinárodní spolupráce a z našeho fungování v rámci široké a živé sítě inovační komunity.

Iva Kovandová po studiích evropského práva na London School of Economics nastoupila do oddělení sociálních inovací na MPSV, kde se kromě administrace projektu věnuje hlavně přípravě nových výzev a věcné práci s podpořenými projekty.

Veronika Pavlovská vystudovala Veřejnou a sociální politiku Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy a od roku 2012 působí na Ministerstvu práce a sociálních věcí, kde se podílela na přípravě prioritní osy Sociální inovace a mezinárodní spolupráce. v současnosti má na starosti supervizi evaluací v sociálně inovačních projektech a podílí se na přípravě výzev z prioritní osy Sociální inovace a mezinárodní spolupráce.

Města a inkluzivní strategie

Projektu Města a inkluzivní strategie je presentován jakožto příklad evaluačního designu projektu sociálních inovací. Hlavní evaluační otázka projektu MIS zní: Přispěl projekt k tomu, že lokální integrační politiky v zapojených krajích lépe reflektují potřeby migrantů?. Zkoumány jsou pak tři následující podotázky/oblasti: (1) Došlo skrze aktivity projektu k posílení lokálních institucí v oblasti integrace migrantů a určení jejich vlastní role i cílů a následně k jejich naplňování?, (2) Přispěl projekt k vytvoření sítě (popřípadě lépe fungující a více akceschopné sítě) v daném kraji/tématu?, (3) Přispěl projekt k tomu, že lokální politika využívá poznatků založených na znalostech (např. v oblasti dotačních titulů)?

Evaluace probíhá formou smíšených výzkumných metod (mix method approach), která zahrnuje jak kvalitativní, tak kvantitativní sběr dat a jejich analýzu. Sběr dat probíhá především skrze polostrukturované, případně hloubkové rozhovory, fokusní skupiny, zúčastněné pozorování. Používána je i analýza sekundárních dat a analýza dokumentů. Další použité metody pak zahrnují studium literatury a dokumentů zejména k lokální integraci migrantů, meta-analýzu vybraných relevantních evaluací a hloubkový přehled vybraných koncepcí lokální integrační politiky. Sběr dat pro potřeby evaluace bude probíhat částečně skrze realizační tým (např. některé informace z jednotlivých krajů), částečně během aktivit projektu (např. z kulatých stolů), zbytek pak skrze osobu evaluátorky.

Geograficky se evaluace primárně zaměřuje na tři v projektu zapojené kraje: hl. m. Prahu, Liberecký kraj a kraj Jihomoravský, částečně je do evaluace zahrnut i kraj Pardubický, který slouží jako kraj kontrolní.

Evaluace přistupuje k tvorbě politických procesů (a jejich ovlivňování) poměrně lineárně, s vědomím toho, že realita je výrazně komplikovanější a komplexnější. z tohoto důvodu využívá některé prvky přístupu ROMA (The RAPID Outcome Mapping Approach).

V současnosti je projekt přibližně ve třetině své realizace.

Marie Jelínková pracuje od roku 2017 jako výzkumná pracovnice v Centru pro sociální a ekonomické strategie Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, kde se podílí především na projektu cílícím na lokální integraci osob s migrační zkušeností. Externě přednáší na katedře Veřejné a sociální politiky kurz International Migration. Věnuje se i evaluaci různých migračních projektů. Dlouhodobě spolupracuje s českými i mezinárodními organizacemi pracujícími s migranty.

Nastavení evaluace projektu zavádění sociálních inovací - Cochemský model v ČR

Obsahem příspěvku bude prezentace praktického nastavení evaluačního designu evaluace projektu zavádějícího a ověřujícího sociální inovace. Projekt „Cochemský model v ČR“ byl v rámci výzvy č. 24 na podporu zavádění sociálních podpořen z Operačního programu Zaměstnanost. Jádrem projektu spočívá v uplatnění tzv. Cochemského modelu práce spočívající v edukaci a mediaci rozcházejících se rodičovských párů s cílem minimalizovat dopad rozchodu na jejich děti. Evaluace projektu by měla ověřit, zda tento způsob sociální práce přináší očekávané výsledky a v jakých oblastech. Prezentace přiblíží zvolené evaluační metody, soubor dat a informací, které budou k evaluaci využívány, i rizika zvoleného způsobu evaluace. Cílem příspěvku pak je jednak informování o možném způsobu evaluace projektu sociálních inovací a praktických zkušenostech z nastavené této evaluace, jednak diskuse a validace zvolené metodiky v rámci odborné evaluačnické komunity.

Petr Fanta

Je akademickým pracovníkem a evaluátorem s více než desetiletými zkušenostmi s evaluacemi veřejných výdajových programů. Věnuje se kvantitativním i kvalitativním metodám, které uplatňuje při evaluacích operačních programů (OP LZZ, OP VK, OP VaVpl, PRV a další).

Viktor Květoň

Vědecký pracovník centra excelence na PřF UK a evaluátor s mezinárodními i národními zkušenostmi (DG Regio, MMR, MPSV, MŠMT aj.) Věnuje se evaluacím výsledků a dopadů veřejných výdajových programů v oblasti výzkumu a inovací, ale i lidských zdrojů. Aplikuje kvantitativní i kvalitativní přístupy v analýzách a evaluacích včetně využití geografických informačních systémů. Pravidelně publikuje v mezinárodních odborných časopisech a přednáší na konferencích.

Outcome mapping v projektu Šance pro rozvoj II

Příspěvek nejprve stručně představí kontext a evaluační design sociálně-inovačního projektu Šance na rozvoj II, který se zaměřuje na propagaci a rozvoj nebankovního mikrofinancování zaměstnavatelů podnikajících se sociálním přesahem v ČR. Druhá část příspěvku bude věnována popisu vývoje samotné evaluace – zejména dosavadního průběhu outcome mappingu. Outcome mapping je v projektu pilotně ověřován jako hlavní nástroj procesní i dopadové evaluace. Jak klíčovou roli hraje při volbě outcome mappingu skutečný zájem a spolupráce realizátora s evaluátorem od počátku do konce projektu, přiblíží poslední část příspěvku. Mimo jiné se ukáže (potvrdí), že v projektech s povinnými evaluacemi nefungují evaluační designy (a vlastně celá evaluace) vyžadující průběžnou aktivní spoluúčasť realizátora, kterému tzv. „nejde o věc“ a považuje evaluaci za formální nutnost a inovační projekt za relativně jednoduchý zdroj příjmů.

Markéta Nekolová

Evaluaci projektů se věnuje již od roku 2012, přičemž první roky realizovala evaluace na Fondu dalšího vzdělávání (např. v projektech Stáže ve firmách, Stáže pro mladé, Pracovní návyky, Vzdělávání OZP apod.), působila zde na pozici vedoucí týmu evaluací a analýz. v posledním roce se evaluacím věnuje v rámci nově vzniklého uskupení Evaluu.cz. v současné době pracuje na evaluaci projektu Národního ústavu duševního zdraví (Zaměstnávání vážně duševně nemocných osob pomocí metody Place and Train), systémového projektu Fondu dalšího vzdělávání (Vzdělávání pracovníků v sociálních službách) a sociálně-inovačního projektu (Mikrofinancování sociálních podniků v ČR), kde pilotuje evaluační metodu outcome mapping. Nedávno dokončila dopadovou evaluaci projektů dotačního programu Podpora veřejně účelných aktivit nestátních neziskových organizací v oblasti rovnosti žen a mužů za rok 2017, který administruje Úřad vlády ČR. Nově, počínaje jarem 2018, začala působit také jako lektorka kurzů evaluace, které jsou určeny pracovníkům řídicích orgánů ESIF na MMR a MPSV.